

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/179/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5115228648
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5115228648.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcu A. T., nar. XX.X.XXXX, bytom T., D. XXXX/XX, právne zastúpeného Advokátska kancelária Hagara-Hagarová, s.r.o., so sídlom Žilina, Daniela Dlabača 35, proti žalovanému Mesto Žilina, so sídlom Žilina, Námestie obetí komunizmu 1, IČO: 00 321 796, o zdržanie sa neoprávnených zásahov do vlastníckych práv, na základe odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 13C/442/2015-109 zo dňa 14. marca 2017 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Žiadna zo strán **n e m á n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol (v celom rozsahu) žalobu o uloženie povinnosti žalovanému zdržať sa konania vedúceho k odstráneniu príslušenstva hrobu (betónovej obruby, mramorového obloženia a mramorovej platne) umiestnených na pozemku vo vlastníctve žalovaného. Vychádzal zo záveru, že žalobcovi nevzniklo právo užívať predmetné hrobové miesto, lebo medzi ním ako nájomcom a vtedajším prevádzkovateľom pohrebísk a domov smútku v meste Žilina (spoločnosť Funeral &, spol. s r.o.) ako prenajímateľom nedošlo k uzatvoreniu platnej a účinnej nájomnej zmluvy podľa § 21 zákona č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve. Taktiež nedošlo ani k platnému a účinnému prevodu nájmu predmetného (už prenajatého) hrobového miesta doterajším/predchádzajúcim nájomcom p. P. R. v prospech žalobcu tak, ako to predpokladá čl. 4 bod m/ Všeobecne záväzného nariadenia (ďalej len VZN) č. 26/2012 Mesta Žilina, ktorým sa vydáva Prevádzkový poriadok pohrebísk Mesta Žilina.
2. V konaní nebolo sporné, že zmluva o nájme hrobového miesta (v konkrétnostiach súdnej veci) je zmluvou povinne zverejňovanou podľa § 5a ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z. Vykonaným dokazovaním mal okresný súd preukázané uzatvorenie nájomnej zmluvy č. 16116 zo dňa 9.2.2015 podľa zákona č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve v spojení s § 663 a nasl. Obč. zák. medzi spoločnosťou Funeral &, spol. s r.o., ako prenajímateľom a žalobcom ako nájomcom. Na predmetnej zmluve bol rukou dopísaný text „Týmto postupujem všetky práva na 2 - hrob pánovi T. A.“, ktorý tam dopísal a zároveň ho podpísal svedok P. R. (predchádzajúci nájomca hrobového miesta). Predmetná zmluva však nebola zverejnená tak, ako to predpokladá § 47a ods. 1 Obč. zák., v dôsledku čoho v zmysle § 47a ods. 4 Obč. zák. platí, že k uzavretiu zmluvy nedošlo. Okresný súd zároveň konštatoval, že žalobca nevyužil možnosť podľa § 5a ods. 10 zákona č. 211/2000 Z.z. a nepodal návrh na jej zverejnenie v Obchodnom vestníku.
3. Pre úplnosť dodal, že miesto, na ktorom sa nachádza betónová obruba hrobu, jeho mramorové obloženie a mramorová platňa vo vlastníctve žalobcu, nie je podľa príslušného plánu hrobových miest schváleného uznesením mestského zastupiteľstva Mesta Žilina určené na uloženie ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov. O trovách konania rozhodol okresný súd tak, že žalovanému ich

náhradu voči žalobcovi nepriznal. Žalovaný bol síce úspešnou stranou v spore (§ 255 ods. 1 CSP), ale žiadne trovy konania mu nevznikli.

4. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý sa alternatívne domáhal jeho zmeny tak, že žalobe bude vyhovieť v celom rozsahu, alebo jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Nespochybňoval nezverejnenie zmluvy o postúpení práv zo zmluvy o nájme hrobového miesta uzatvorenej medzi žalobcom a jeho právnym predchodcom. Tvrdil však, že dôvodom, prečo ju žalovaný odmietol zverejniť, bola skutočnosť, že predmetné hrobové miesto je situované na novej/plánovanej prístupovej ceste na cintorín, ktorú mieni/l budovať žalovaný. V danej spojitosti žalovaný vyvíjal na žalobcu aj neprimeraný nátlak v podobe slovných útokov, hrozieb, vyhrážok a (napokon) položenia betónových kvádrov okolo predmetného hrobového miesta, čím znemožnil žalobcovi akékoľvek jeho využitie. Odvolateľ zdôraznil, že v priebehu konania došlo k úmrtiu jeho manželky, čím „sa naplnila najhoršia obava žalobcu“, keď nemal kde svoju manželku pochovať. Jej posledným želaním pritom bolo, aby ju nechal spáliť, ale aby ju pochoval do predmetného hrobu, o čo ho prosila aj na smrteľnej posteli. Najmä vzhľadom na nemožnosť neplnenia tejto poslednej vôle manželky žalobca nesie jej smrť veľmi ťažko.

5. Odvolateľ poukazoval na to, že zákaz pochovávaní na predmetnom hrobovom mieste bol správcovi cintorína doručený až 20.2.2015, teda po uzavretí zmluvy č. 16116 zo dňa 9.2.2015. Tvrdenia protistrany, že mapový plán pochovávaní mal byť zverejnený i na internetovej stránke mesta a doručený správcovi cintorína, neboli v konaní preukázané; súvisiace dôkazné bremeno spočívalo na žalovanom. Existenciu riadneho mapového plánu hrobových miest pritom spochybnil aj (predchádzajúci) správca cintorínov, pokiaľ i nejaký mapový plán existoval, bol len orientačný. Zároveň svedok žalovaného p. L. uviedol, že nikdy nemali dôvod spochybňovať uzatváranie nájomných zmlúv správcom.

6. Podľa odvolateľa sa okresný súd v napadnutom rozsudku nevysporiadal ani s výpoveďami svedkov R., U. i samotného žalobcu a jeho rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené. Celkovo zhrnul, že „bez porušenia akejkoľvek povinnosti“ sa dostal do situácie, kedy uzavrel zmluvu o postúpení práv z nájmu hrobového miesta s P. R., ktorý prevod odsúhlasil správca cintorína a bol zaplatený i správny poplatok, napriek tomu nemôže riadne realizovať svoje vlastnícke právo k príslušnému hrobu (betónovej obrube, mramorovému obloženiu a mramorovej platni, ktoré sú umiestnené na pozemku žalovaného). Na záver žalobca dodal, že ak by aj „hypoteticky pripustil“, že nájomný vzťah medzi ním a žalovaným nikdy nevznikol, konaním žalovaného je obmedzený v dispozícii so svojím vlastníctvom - s príslušenstvom hrobu. V konaní nebolo totiž sporné, že to bol žalovaný, kto hrob žalobcu zastaval betónovými kvádrmi, a tak minimálne v tomto rozsahu zákon priznáva žalobcovi ochranu voči tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje.

7. Žalovaný žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť. Zotrvával na svojich dovtedajších vyjadreniach a argumentácii, ktorú žalobca „nijak nedokázal vyvrátiť“. Mal za to, že žalobca nie je vlastníkom príslušenstva hrobu (betónovej obruby, mramorového obloženia a mramorovej platne), keďže bolo vybudované p. R., ktorý nikdy platne nepreviedol na žalobcu práva k príslušenstvu hrobu. Prevod vlastníckeho práva k príslušenstvu hrobu totiž svedok R. odvodzoval od zmluvy o prevode práv a povinností, ktorú však so žalobcom nikdy platne neuzavrel. Následne nie je možné žalobcovi priznať ochranu z titulu vlastníctva; odhliadnuc od toho, že minimálne betónová obruba hrobu ani nie je samostatnou vecou, ale možno ju považovať iba za úpravu pozemku, čím sa stáva vlastníctvom žalovaného ako vlastníka pozemku.

8. Podľa žalovaného je z hľadiska merita veci nepodstatné, či bol alebo nebol riadne schválený a zverejnený plán hrobových miest. Napriek tomu žalovaný všetky dostupné dôkazy v konaní predložil, pričom žalobca jeho tvrdenia nijakým dôkazom nevyvrátil. Doplnil, že si nie je vedomý konania voči žalobcovi, ktoré by bolo možné hodnotiť ako rozporné s dobrými mravmi. Chápe síce roztrpčenie žalobcu nad tým, že nemohol splniť poslednú vôľu svojej manželky, ale za vzniknutú situáciu sa necíti byť zodpovedný.

9. Žalobca v reakcii na vyjadrenie protistrany sa v plnej miere pridržal svojej odvolacej argumentácie. S odkazom na konkrétne ustanovenie zákona o pohrebníctve, ako aj na príslušné časti VZN č. 9/2015 Mesta Žilina, prezentoval nesúhlas s názorom žalovaného, že betónová obruba nie je samostatnou vecou. Bol presvedčený, že je vlastníkom príslušenstva hrobu, čo vyplýva aj z výpovede svedka P. R. zo dňa 28.6.2016. Zároveň vlastnícke právo k príslušenstvu hrobu nie je možné viazať na platný alebo neplatný nájomný vzťah k hrobovému miestu. Opätovne zdôraznil, že nebolo sporné, že to bol žalovaný,

kto hrob zastaval betónovými kvádrami, minimálne v ktorom rozsahu patrí žalobcovi ochrana proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje.

10. Žalovaný v rámci dupliky zotrval na argumentácii, v zmysle ktorej betónová obruba hrobu predstavuje (iba) úpravu pozemku. Po dôslednom oboznámení sa s výpoveďou svedka R. uviedol, že tohto nemožno považovať za vlastníka príslušenstva hrobu; jeho vlastníkom v zmysle § 542 ods. 1, 2 veta prvá Obch. zák. je zhotoviteľ diela - spoločnosť GRANITI, s.r.o., ktorej je menovaný konateľom. V tejto spojitosti dodal, že nie je pravdou, že by žalovaný zabránil zhotoviteľovi dokončiť dielo uložením betónových zátarás na hrobové miesto; dielo malo byť totiž dokončené 15.4.2015 a betónová platňa bola uložená až po 30.6.2015.

11. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario za použitia § 219 ods. 3 CSP) rozsudok okresného súdu potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

12. Krajský súd (prioritne) opakuje/zdôrazňuje, že odvolací súd je viazaný nielen rozsahom odvolania, ale aj jeho konkrétnymi dôvodmi, ktoré odvolateľ vymedzí v zákonom stanovenej lehote na podanie tohto opravného prostriedku (§ 380 ods. 1 v spojení s § 365 ods. 3 CSP). To znamená, že vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia posudzuje (takmer výlučne) z dôvodov označených odvolateľom. Z hľadiska odvolacieho prieskumu konkrétneho rozsudku predmetná viazanosť pritom veľmi úzko súvisí s určujúcim záverom okresného súdu, na ktorom argumentačne založil svoje rozhodnutie.

13. V súdnej veci okresný súd napadaný rozsudok založil na (skutkovom) závere, že došlo k uzatvoreniu nájomnej zmluvy č. 16116 zo dňa 9.2.2015 podľa zákona č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve v spojení s § 663 a nasl. Obč. zák. medzi spoločnosťou Funeral &, spol. s r.o., (ako prenajímateľom) a žalobcom (ako nájomcom), ktorá zmluva obsahuje P. R. (ako „pôvodným nájomcom) rukou dopísaný a ním podpísaný text „Týmto postupujem všetky práva na 2 - hrob pánovi T. A.“. Nadväzne v rámci právneho posúdenia okresný súd konštatoval, že táto zmluva, ktorá podlieha režimu povinného zverejnenia v zmysle § 5a ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z., nebola zverejnená podľa § 47a ods. 1 Obč. zák., čoho dôsledkom je fikcia v zmysle § 47a ods. 4 Obč. zák., t.j. platí, že k uzavretiu zmluvy nedošlo.

14. Dotknutý určujúci záver, ktorý (už i samostatne) podmieňuje zamietavé rozhodnutie o žalobe, odvolateľ vôbec nenamietal; t.j. nijako nespochybňoval jeho správnosť. Skôr naopak (minimálne nepriamo) pripúšťal jeho opodstatnenosť. Poukazoval síce na dôvody nezverejnenia predmetnej nájomnej zmluvy, resp. motiváciu žalovaného ju nezverejniť (tvrdená snaha žalovaného realizovať novú príjazdovú cestu, ktorá by mala viesť práve cez tú časť cintorína, kde sa dotknuté hrobové miesto nachádza), netvrdil však, že by predmetná nájomná zmluva bola zverejnená. Inými slovami, žalobca nenamietal, že by okresný súd v tejto otázke nesprávne zistil skutkový stav, keď uzavrel, že predmetná nájomná zmluva nebola zverejnená a rovnako nenamietal následné právne vyhodnotenie, že nedošlo k platnému a účinnému uzavretiu zmluvy. Taktiež vôbec nerozporoval konštatovanie okresného súdu, že v zmysle § 5a ods. 10 zákona č. 211/2000 Z.z. on sám nepodal návrh na zverejnenie zmluvy v Obchodnom vestníku.

15. Nadväzne možno uzavrieť, že odvolanie žalobcu (pre relevantné nenamietanie rozhodujúceho a určujúceho záveru) nebolo spôsobilé privodiť zmenu, eventuálne zrušenie napadnutého rozsudku. Neobstojí ani odvolateľova námietka o nedostatočnom odôvodnení preskúmaného rozhodnutia. Okresný súd totiž v bodoch 9. až 15. odôvodnenia jeho rozsudku jasne a dostatočne podrobne ozrejmil všetky podstatné súvislosti určujúceho záveru o neplatnosti/neúčinnosti zmluvy, od ktorej si žalobca odvodzuje (tvrdené) nájomné právo k dotknutému hrobovému miestu.

16. Ostatné okolnosti, resp. otázky, ku ktorým predostreli sporové strany (rozdielnu) argumentáciu v odvolacom konaní, nie sú z hľadiska rozhodovania odvolacieho súdu významné. Krajský súd sa preto nimi ani bližšie nezaoberal; akýkoľvek záver ohľadne ich dôvodnosti by totiž nijako nemohol ovplyvniť meritórne rozhodnutie.

17. Žalobca v závere odvolania poukázal na nemožnosť disponovať s predmetnom svojho vlastníctva - príslušenstvom hrobu - v dôsledku zastavania hrobu betónovými kvádrami /panelmi zo strany žalovaného; ktorá skutočnosť nebola medzi stranami sporná. V tejto súvislosti krajský súd uvádza, že predmetom prebiehajúceho konania v zmysle petitu žaloby bolo/je uloženie povinnosti žalovanému

zdržať sa konania vedúceho k odstráneniu príslušenstva hrobu - betónovej obruby, mramorového obloženia a mramorovej platne.

18. Žalobca teda požadoval uloženie povinnosti žalovanému nekonať spôsobom, ktorého dôsledkom by bolo odstránenie príslušenstva hrobu. Pokiaľ však aktuálne žalovaný bráni žalobcovi v nakladaní s týmto príslušenstvom, t.j. zasahuje do jeho (tvrdeného) vlastníckeho práva tým, že hrob „zatarasil“ betónovými kvádrami a panelom nesmeruje jeho konanie k odstráneniu príslušenstva hrobu. Naopak, z faktického hľadiska predmetné betónové kvádre a panely znemožňujú odstránenie príslušenstva hrobu, uloženia ktorého zákazu sa žalobca svoju žalobou domáhal. Toto konštatovanie vychádzajúce z bezprostredného stavu na mieste samom krajský súd uvádza bez akejkoľvek irónie, či znevažovania žalobcu.

19. Je zrejmé, že žalobca sa ochrany svojho (tvrdeného) vlastníckeho práva môže domáhať žalobou o odstránenie betónového zatarasenia, čo však nebolo/nie je predmetom konania v súdnej veci. K uspokojeniu takéhoto nároku žalobcu totiž určite nemôže viesť žaloba podaná v aktuálnom konaní - o uloženie povinnosti žalovanému zdržať sa konania vedúceho k odstráneniu príslušenstva hrobu. Len pre úplnosť krajský súd dodáva, že v odvolacom konaní zmena žaloby nie je prípustná (§ 371 CSP).

20. Žalobca síce odvolaním výslovne napadol aj výrok rozsudku okresného súdu o trovách prvoinštančného konania, ale výlučne v súvislosti s ním tvrdenu nesprávnosťou rozhodnutia vo veci samej (zamietnutím žaloby). Nadväzne, potvrdenie rozhodnutia v meritórnej časti zakladá tiež vecnú správnosť (opäť aj pre viazanosť odvolacieho súdu konkrétnymi odvolacími dôvodmi - § 380 ods. 1 CSP) od neho závislého výroku o náhrade trov konania. Iba na okraj krajský súd dopĺňa, že okresný súd náležite aplikoval zásadu úspechu v spore za (súčasne) danej okolnosti, že úspešnej sporovej strane trov v prvoinštančnom konaní nevznikli.

21. O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že žiadna zo strán nemá nárok na ich náhradu. Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný, preto mu nemožno priznať nárok na náhradu súvisiacich trov; naproti tomu žalovanému žiadne relevantné trov konania v súvislosti odvolacím prieskumom nevznikli (§ 251 CSP).

22. V záujme komplexnosti krajský súd uvádza, že ak by si žalovaný uplatňoval nárok na náhradu trov konania (čo však neučinil), vzhľadom na širšie súvislosti súdnej veci by bol daný solídny základ pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP. Dôvody hodné osobitného zreteľa by predstavoval emocionálne veľmi negatívny nepriamy dopad sporu na žalobcu (v rozpore s výslovným prianím zosnulej manželky musel jej telo nechať spolniť, keďže kvôli prebiehajúcej sporu nebolo možné - ani fakticky - vykonať uloženie telesných pozostatkov do hrobu), pričom sám žalobca na vzniknutom stave (na rozdiel od predošlého správcu cintorína, a tým sprostredkovane i žalovaného, či predchádzajúceho nájomcu hrobového miesta, ktorý prostredníctvom obchodnej spoločnosti, ktorej je konateľom, zároveň vystupuje i ako dodávateľ kamenárskych prác/zhotoviteľ diela) nesie veľmi minoritný podiel.

23. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.